
Petőcz András

A KÖNYVTÁRBAN

Annyira akartam ott, ott a könyvtárban.
Ő meg nem, az istennek se. Mindig csak
magyarázta, hogy a könyvek, és hogy ez
egy komoly hely, és hogy hagyjam őt békén,
én meg, hogy nem lát senki, és a sarokban,
a kutatórészben mennyire jól lehet,
és különben is milyen jó buli, és hogy
csak egy kicsit, hogy együtt, csak
finoman, ő meg csak nevetett, én ezt
biztatásnak vettem, és már rendesen
beindultam, és megpróbáltam, amire
váratlanul hozzám vágott egy könyvet.
Épp a Vörösmartyt. Ajjaj, gondoltam,
a mester, és ennyire előnytelen pozícióban,
gatyából ing kilóg, mit gondol majd,
szaladnék el, de késő, már hallok is,
rám szól, hogy *miért e lom? szagáról
ismerem meg az állatember minden bűneit,*
puff neki, gondolom magamban, rólam
beszél, kései és méltatlan utódjáról,
dadogni kezdek, hogy *kedves mester,* erre
legyint, *irtózatossá hazudás mindenütt,*
mondja, és láthatóan dühös. Rendesen
megijedtem, mert hát a mester, ugye, még
elvágom magamat nála, egyszóval, hogy
most mi lesz. Erre kicsit enyhülni kezd,
majd szomorúan azt mondja, hogy
oh nem, nem, amit mondtam, fájdalom volt,
majd azt is hozzát teszi, nem épp kioktatólag,
inkább barátian, hogy *ember vagyunk,*
a föld s az ég fia, és rám mutat, én meg
eközben csak a nadrágomat igazgatom,
tűnnék már a fenébe, kezdem is a manővert,
mire vállon ragad, mélyen a szemembe néz,
és azt kérdi tőlem, *mi dolgunk a világon?*
tárom a karomat széjjel, hogy tudj' isten, haver,
erre azt mondja, *küzdeni erőnk szerint
a legnemesbékért, előttiünk egy nemzetnek
sorsa áll,* és váratlanul a semmibe tűnik.
Erre már köpni meg nyelni se tudok.
Csak báván a hozzám vágott könyvet
szorongatom, és akaratlan is azt lesem,
áll-e még előttem dicső nemzetem.

VISSZAJÁTSZÁS

Gyűrű fut szét a lecsendesült vizen,
kavics fölött összeforr a seb,
és ki nem jön vissza már,
azon a réges-rég készült felvételen
szomorkásan követ hajít,
majd egykedvűen a tó partjára áll,
utána meg a víztől *eltolat*,
egész a *csillaggal* jelölt kapuig,
hol mindenkit hófehér kutya fogad,
majd tovább is, már a tornácon leled,
behátrál a nyugszék óvó ölébe,
magadat – úgy képezed –
elhelyezheted a közelébe,
de mégsem,
mert a film *visszafelé* pereg,
az idő meg egyre megy *előre*,
és *kizáródik* a tornác ajtaja,
és lassanként a nappaliba *hátrál*,
és eltűnik ott,
úgy sejtet, örökre.

Nem tudhatod,
mi volt *annak előtte*,
ki, és milyen üzenetet hozott,
telefon csengett,
vagy valakit fogadott,
és ha igen, mit kérdezett,
s ő mit válaszolt,
mit is határozott,
főleg hogyan.

A felvételen
reménytelen,
ma már visszamenni,
visszább lépni ma már
úgysem lehet.

Szétfut a gyűrű *ott*, a tavon,
és *itt* elszakad a film.

Hogy mi történt aztán?
Alig tudom.

Az előréte sem,
az utánát sem tudom.

Rég volt, akkor még nem éltem.

Elvitték, meghalt
Tab községben, Somogy megyében.

Hogy miért úgy történt,
azóta se értem.

Balla D. Károly

EGY SEMMIVEL KI NEM TÜNTETETT HELY

Megszorította a karomat, és sívítva azt suttogta, most löni fognak ránk. Magam sem értettem, miért nem ijeszt meg veszély, miért jut helyette eszembe, hogy az előszobában alighanem elfelejtettem lekapcsolni a villanyt.

Tíz perccel ezelőtt még a szobánkban álltunk némán az ablak előtt. Alkonyodott, a templom fölött még világos volt az ég, de a téren már összesűrűsödött a sötétség, és nem lehetett kivenni azoknak az egyenruhásoknak és civileknek a vonásait, akik követhetetlen útvonalakon haladtak sietve vagy kimért lassúsággal, olykor meg-megálltak, aztán tovairamodtak, néha meg mintha valaminek nekiütköztek volna, hogy elpattanva az ellenkező irányba lóduljanak ismeretlen céljaik felé. Felülről a tér egésze a mikroszkópban megfigyelhető kaotikus mozgás képét idézte: a láthatatlan molekulák látható szemcséket lökdösnek. Álltunk az ablaknál, és a sötétítő függöny résén át figyeltük a téren zajló – illetve éppen hogy nem zajló – eseményeket, és úgy ítéltük meg, talán most lemerészkedhetünk. Láttuk ugyan az egyenruhásokat, de úgy tűnt, nincs parancsuk semmilyen rendcsinálásra, maguk is részesei az általános káosznak: nem sorakoztak fel, nem alkottak semmilyen alakzatot, csapódtak helyről helyre, összegyűltek és elváltak egymástól, minden ésszerűség nélkül időnként futásnak eredtek, hogy aztán tétlenül ácsorogjanak azon a helyen, ahová roppant siettek.

Menjünk el hozzá, mondta, miután reggel óta hiába próbálkozott a telefontal. Nem láttam semmilyen különleges okot arra, amiért maradnunk kellene. Ha úgy adódik, amúgy is bármikor ránk törhetik az ajtót, gránátot dobhatnak be az ablakon, vagy kifüstölhetnek innen bennünket, a lakásunk semmivel sem biztonságosabb, mint a tér vagy az utcák, ott legalább nem vagyunk egyedül, ott legalább mások szeme láttára történik, ha történik valami.

Kicsit még álltunk az ablaknál, hallgatóztunk, nem érkezik-e valahonnan lövések zaja, nem dübörögnek-e a közelben katonai járművek, nem harsannak-e vezényszaz-